

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน
เรื่อง

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย
ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชันและเครื่องแต่งกาย
วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

รายงานโดย
นางแวไม่ซาเราะ ราเหม
ตำแหน่ง ครู

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

ภาควิชาเทคโนโลยีแพชชันและเครื่องแต่งกาย
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศคุณูปการ

รายงานการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและการช่วยเหลือการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางเกี่ยวกับการทำงานวิจัยชั้นเรียนเป็นอย่างดีจากนางสาวกฤษณพร ตุณโส หัวหน้างานวิจัย และคณะครูผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูทุกท่านที่ให้คำปรึกษา และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้วยดีเป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทีแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย จนกระทั่งการดำเนินงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

แวมซาเราะ ราเหม

ผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อผู้วิจัย นางแวไม่ซาเราะ ราเหม
ชื่อเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
สาขาวิชา เทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย
ปีการศึกษา ๒๕๖๖

บทคัดย่อ

รายงานการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช ๒๕๖๓ ฉบับนี้ มีความมุ่งหมาย ๒ ประกอบการ ดังนี้ ๑) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ๒) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา จำนวน ๒๕ คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ๔ ชนิด ได้แก่ ๑) แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ๒) รูปแบบกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ๓) แบบทดสอบก่อนเรียนแบบอัตนัย จำนวน ๒๐ ข้อ ๔) แบบทดสอบหลังเรียนแบบอัตนัย จำนวน ๒๐ ข้อ ๕) แบบประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก ๕ คน เป็น ๒๕ คน แตกต่างจากคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ นักศึกษามีทักษะการปฏิบัติงานกลุ่มและทักษะการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และมีคะแนนทดสอบท้ายคาบเรียนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ มีการช่วยเหลือกลุ่ม ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นหลังการเรียนแบบร่วมมือโดยเฉลี่ยสูงขึ้นและนักศึกษามีความสัมพันธ์ภายในห้องเรียนเพิ่มขึ้น

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่	
1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญ	1
2. ขอบเขตของการศึกษา	2
3. ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	2
4. สมมุติฐานในการทดลองใช้การเรียนแบบร่วมมือ	2
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
6. นิยามศัพท์	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. สารการเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาสัมมนาวิชาชีพแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย	4
2. กิจกรรมการเรียนการสอน	4
3. การเรียนแบบร่วมมือ	5
4. กิจกรรม Active Learning	8
5. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	12
6. ดัชนีประมวลผล	15
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	16
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	16
3. วิธีดำเนินการกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ	17
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	17
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	18
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	19

สารบัญ (ต่อ)

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
1.	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	20
2.	ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
3.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
1.	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	25
2.	ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	25
3.	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	26
4.	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	26
5.	อภิปรายผล	27
6.	ข้อเสนอแนะ	28

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 รายวิชาสัมมนาวิชาชีวะแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย
- ภาคผนวก ข ภาพประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 รายวิชาสัมมนาวิชาชีวะแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย	22
3	ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย	23

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ในช่วงสัปดาห์ที่ ๑ ถึงสัปดาห์ที่ ๗ ของรายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย จากการสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาโดยส่วนใหญ่ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนคนอื่นๆในห้องเรียน เมื่อมอบหมายงานให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มทำงาน พบว่าขาดการวางแผนในการทำงาน นักศึกษาบางคนจึงไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน ภาระงานจึงตกอยู่ที่นักศึกษาบางคนในกลุ่มเท่านั้น ทำให้ส่งงานไม่ทันตามกำหนด และผลงานยังมีข้อบกพร่องไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่เมื่อมอบหมายงานให้นักศึกษาทำคนเดียว ผลงานของนักศึกษาส่วนใหญ่ จะมีข้อบกพร่องน้อยกว่าผลงานของกลุ่มแสดงให้เห็นว่านักศึกษายังขาดพฤติกรรมการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาต่ำกว่าที่ควร ครูผู้สอนจึงศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาได้มีการพึ่งพาอาศัยกัน ทำให้นักศึกษามีสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น มีการปรึกษากันอย่างใกล้ชิด สมาชิกแต่ละคนทราบบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินการทำงานของสมาชิกในกลุ่มให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และหาทางปรับปรุงวิธีการทำงานของกลุ่มให้ดีขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (วรรณทิพา, ๒๕๓๘; Johnson, Johnson and Hobulec, ๑๙๙๑; Slavin, ๑๙๙๕)

นอกจากนี้การเรียนแบบร่วมมือยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตนอย่างเต็มที่ สมาชิกที่อ่อนในกลุ่มจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จร่วมกันและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ (ดาวคลี, ๒๕๔๓; แพรวพรรณ, ๒๕๔๔; Back, ๑๙๙๓ อ้างถึงใน สุวิมล, ๒๕๔๒; Theodora De Baz, ๒๐๐๑)

๒. ขอบเขตของการศึกษา

๒.๑ การศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบประกอบด้วย ตัวแปรต้น คือ การเรียนแบบร่วมมือ ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒.๒ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้น ปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา จำนวน ๒๕ คน

๓. ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

๓.๑ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้น ปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ

๓.๒ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาาระดับชั้น ปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่น และเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๔. สมมติฐานในการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ ได้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

๕.๒ ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ที่สูงขึ้น รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย

๕.๓ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านความสามารถในการคิด การวางแผนและการทำงานเป็นทีม มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย

๕.๔ ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

๕.๕ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่น และเครื่องแต่งกาย

๖. นิยามศัพท์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษา รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบย่อยในแต่ละหัวข้อ แบบประเมินการปฏิบัติงานรายบุคคลและรายกลุ่ม

ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ หมายถึง พฤติกรรมทางการเรียนในการทำงานกลุ่ม ได้แก่ การช่วยเหลือกลุ่ม มีความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น และสามารถระบุบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่มได้ ตั้งแต่วางแผนการทำงาน การดำเนินตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการนำเสนอผลงาน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ โดยการสัมภาษณ์ แบบประเมินตนเองและเพื่อนในกลุ่มในการทำงานเป็นกลุ่ม และแผนภาพสังคัมมิต

การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง วิธีการเรียนที่ส่งเสริมนักเรียนได้ร่วมมือกันในการเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเน้นรูปแบบการต่อบทเรียน (Jigsaw) และการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group Investigation) ที่มีการประเมินทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย

ผู้เรียน หมายถึง นักศึกษา ระดับชั้น ปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๒๕ คน

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ รายวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย โดยเรียงลำดับตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์
- ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ

๑. ความหมายการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ (Co-operative Learning)

อารี สันทรวี (๒๕๔๓ : ๓๓) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ หมายถึง เป็นวิธีการเรียนที่ให้นักเรียนทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้และทางด้านจิตใจ ช่วยให้นักเรียนเห็นด้านจิตใจคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเพื่อนๆ เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนตลอดจนรู้จักช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อน ๆ

สลาวิน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. ๒๕๔๔ : ๖ ; อ้างอิงมาจาก Slavin. ๑๙๗๗ : ๓) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ หมายถึง วิธีการสอนอีกแบบหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยปกติจะมี ๔ คน เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง ๑ คน เรียนปานกลาง ๒ คน และเรียนอ่อน ๑ คน การทดสอบของนักเรียนจะแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตอนแรกจะพิจารณาค่าเฉลี่ยของทั้งกลุ่มตอนที่ ๒ จะพิจารณาคะแนนทดสอบเป็นรายบุคคลโดยการทดสอบนักเรียนต่างคนต่างทำแต่เวลาเรียนต้องเรียนร่วมกัน รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบผลสำเร็จได้ เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้ บรรลุตามจุดมุ่งหมาย เช่นเดียวกัน

มานพ ประธรรมสาร (๒๕๔๖ : ๑๐) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ คือการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่มีอยู่ด้วยกัน ภายในกิจกรรมที่ร่วมทำนี้ แต่ละคนจะแสวงหาผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ ใช้ในการสอนกลุ่มเล็กๆ ให้ทำงานร่วมกันตามที่ได้รับมอบหมายจนกระทั่งสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความเข้าใจถูกต้องและทำงานจนเสร็จสมบูรณ์ สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้รับประโยชน์จากความพยายามร่วมกัน

สมบัติ กาญจนารักพงศ์ (๒๕๔๗ : ๕) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ๔ - ๕ คน ที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายกลุ่มสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมซึ่งกันและกันรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม ผลงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม

จากการศึกษาความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานกลุ่มการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายโดยสมาชิกในกลุ่มได้ตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

๒. หลักการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ

๒.๑ การทำงานเป็นชีวิตจริงเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้เรียนจึงควรได้ฝึกการทำงานแบบร่วมมือเพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๒.๒ การทำงานเป็นทีมเป็นลักษณะหนึ่งของการทำงานของนักวิทยาศาสตร์

๒.๓ การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนสอนทุกคนและต้องลงมือทำงานกับเพื่อนสมาชิกอย่างจริงจัง จึงเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิธีหนึ่ง

๒.๔ การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมืออาจจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบหรือเป็นกิจกรรมย่อยของวิธีสอนสังคมศึกษาแบบต่างๆ ได้อย่างดี

๓. หน้าที่ครูของผู้สอน

๓.๑ จัดผู้เรียนให้มีสมาชิกแตกต่างกัน กลุ่มละประมาณ ๓ - ๕ คน

๓.๒ ทบทวนบทบาทการทำงานกลุ่ม หน้าที่ของสมาชิก การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓.๓ ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียนให้เข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนที่ต้องศึกษา

๓.๔ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

๓.๕ ประเมินผลการเรียนรู้

๔. ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ

๔.๑ ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ใช้เวลาประมาณ ๑๐ - ๒๐ นาที เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ทบทวนเรื่องที่มาเรียนแล้ว และทบทวนบทบาทสมาชิกภายในกลุ่ม

๔.๒ ขั้นตอนการทำงานกลุ่ม ใช้เวลา ๒๕ - ๓๐ นาที เป็นขั้นการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อประกอบการเรียน ผู้เรียนวางแผนการทำงานและปฏิบัติตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย

๔.๓ ขั้นระดมสมอง ใช้เวลา ๑๐ - ๒๐ นาที เป็นการนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งห้อง ให้แต่ละกลุ่มได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น โดยครูคอยถามให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง

๕. การประเมิน

๕.๑ การเสนอผลงานของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ

๕.๒ การทดสอบ

๕.๓ การสังเกตการณ์ทำงานของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

๕.๔ การแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนในขั้นระดมสมอง

๖. ข้อคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ

ครูควรคำนึงถึงกิจกรรมที่เอื้อต่อผู้เรียนให้มีบทบาทในการเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรม

๖.๑ เป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการที่จะให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมได้มากและทั่วถึง

๖.๒ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูลและเรียนรู้จากคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

๖.๓ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพบคำตอบด้วยตนเอง ทำให้เกิดการจดจำเรื่องต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

๖.๔ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานร่วมกัน ควบคู่กับผลงานที่ทำ

๖.๕ เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

๗. ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ

๗.๑ บรรยากาศในการเรียนจะมีความเป็นกันเองมากขึ้น ผู้เรียนมีความรู้สึกปลอดภัย

๗.๒ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน โดยสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ความเชื่อมั่นในตนเองก็จะถูกกระตุ้นให้เพิ่มมากขึ้น และช่วยแก้ปัญหาคำถามเกี่ยวกับผู้เรียนได้

๗.๓ ฝึกความมีระเบียบวินัยและการทำงานเป็นทีม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์

๑. ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอว์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอว์ เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อรอนสัน (นาตยา ปีลันธนานนท์. ๒๕๓๗ : ๒๐๙ - ๒๑๐ ; อ้างอิงจาก Aronson. ๑๙๗๘ : abstract) ได้กล่าวถึงความหมายการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ ไว้ว่า เป็นแนวทางการเรียน โดยเอาแนวคิดการต่อภาพจิกซอว์ มาใช้ โดยผู้สอนแบ่งนักเรียนในห้องออกเป็นกลุ่มๆ ละ ๕ - ๖ คน แต่ละกลุ่มให้มีสมาชิกเท่ากันทุกกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มมีความสามารถต่างกัน ผู้สอนจะกำหนดงานแยกเป็นส่วน ๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ของแต่ละกลุ่ม ให้สมาชิกแต่ละคนทำงาน ของตนไป

สลาวิน (Slavin. ๑๙๙๕ : ๒๖) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ ได้รับการพัฒนาโดย อรอนสัน (Aronson) ซึ่งมีลักษณะคล้ายจิกซอว์ ๒ แต่มีลักษณะแตกต่างกันที่สำคัญหลายอย่างด้วยกันทั้งนี้ วิธีสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ นักเรียนจะได้อ่านเนื้อหาที่แตกต่างกันไปจากเพื่อน ๆ ในกลุ่มทั้งนี้การเรียนแบบจิกซอว์ เนื้อหาที่ใช้ศึกษาจะถูกเขียนเรียบเรียงเป็นบทย่อ ๆ ขึ้นใหม่เพื่อให้ เข้าใจง่าย ซึ่งตรงข้ามกับจิกซอว์ ๒ ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ศึกษามีความสัมพันธ์กันไม่ถูกแบ่งออกเป็นเนื้อหาย่อ ๆ

สุมนธา พรหมบุญ (๒๕๔๐ : ๗๐ - ๗๑) ได้กล่าวถึงการเรียนด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) ไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาในบทเรียนหรือเอกสารที่กำหนดให้ สมาชิกแต่ละคนจะถูกกำหนดให้ศึกษาเนื้อหาคนละตอนแตกต่างกันคนเรียนเร็วและอ่านเร็วอาจจัดให้ศึกษาเนื้อหามากกว่าคนเรียนช้า อ่านช้านักเรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันจากทุก ๆ กลุ่มจะร่วมกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หลังจากที่ทุกคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจ และร่วมกันคิดหาวิธีอธิบายให้เพื่อนนักเรียนในกลุ่มประจำของตนฟังแล้ว นักเรียนแต่ละคนจะกลับมายังกลุ่มประจำของตน สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหน้าต้นๆหรือโจทย์ข้อแรกจะเป็นคนเล่าเรื่องที่ตนศึกษา ให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มฟัง ทำเช่นเดียวกันนี้โดยการเรียงลำดับไปจนถึงหน้าสุดท้ายหรือโจทย์ ข้อสุดท้าย จึงขอให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งสรุปเนื้อหาของสมาชิกทุกคนเข้าด้วยกัน ครูควรทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนในช่วงสุดท้ายของการเรียนและให้รางวัล

ไสว พักขาว (๒๕๔๒ : ๑๓๕) กล่าวถึงการสอนโดยแบบจิกซอว์ไว้ว่า เป็นการสอนที่อาศัยแนวคิดการต่อภาพ ผู้เสนอวิธีนี้เป็นคนแรกคือ Elliot Aronson และคณะ ต่อมามีการปรับและเพิ่มเติมขั้นตอน แต่วิธีหลักยังคงเดิม การสอนแบบนี้ นักเรียนแต่ละคนจะได้ศึกษาเพียงส่วนหนึ่ง หรือหัวข้อย่อยของเนื้อหาทั้งหมด โดยการศึกษาเรื่องนั้นๆ จากเอกสารหรือกิจกรรมที่ครูจัดให้ในตอนที่ศึกษาหัวข้อย่อยนั้น นักเรียนจะทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาในหัวข้อย่อยเดียวกัน และเตรียมพร้อมที่จะกลับไปอธิบายหรือสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มพื้นฐานของตนเอง

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (๒๕๔๔ : ๒๑) กล่าวถึงวิธีการติดต่อภาพไว้ว่า วิธีนี้คิดขึ้นโดย Elliot Aronson และคณะ เป็นวิธีง่ายๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความรับผิดชอบที่ตนมีต่อกลุ่ม โดยการ

แต่งตั้งให้ผู้เรียนแต่ละคนเป็น“ผู้เชี่ยวชาญ” (Expert) ในแต่ละสาขาที่มอบหมายและ “ผู้เชี่ยวชาญ” นั้นต้องมาสอนคนอื่น ๆ ในทีมในเรื่องที่ตนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (๒๕๔๕ : ๑๗๖) ได้อธิบายถึงปรีศนาความคิดไว้ว่า เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม เทคนิคนี้ใช้กันมากในรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียนเนื้อหาวิชาจากตำราเรียน (เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย)

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (๒๕๔๕ : ๑๗๗ - ๑๘๑) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้แนวความคิดการต่อภาพ โดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ทุกกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมเดียวกัน ผู้สอนจะแบ่งเนื้อหาของเรื่องที่จะให้ผู้เรียนรู้ ออกเป็นหัวข้อย่อย เท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม และมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษา ค้นคว้าคนละหัวข้อ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษา จากกลุ่ม สมาชิกต่างกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันก็จะทำการศึกษาค้นคว้าร่วมกัน จากนั้นผู้เรียนแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญอธิบายความรู้ เนื้อหาสาระที่ตนศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อให้เพื่อนสมาชิกทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาสาระครบทุกหัวข้อย่อย และเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระทั้งเรื่อง

จากการศึกษาความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ สรุปได้ว่าเป็นการจัดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน กลุ่มละ ๓ - ๕ คน เรียนรู้ร่วมกัน โดยครูแบ่งบทเรียนออกเป็นเรื่องย่อยๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม สมาชิกแต่ละกลุ่มแบ่งหัวข้อในการศึกษาคนละหัวข้อ แล้วให้สมาชิกที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันของทุกกลุ่มไปศึกษาและอภิปรายร่วมกันจนเกิดความเข้าใจดีแล้ว จึงกลับไปรายงานผลให้สมาชิกในกลุ่มฟังที่ละหัวข้อจนครบถ้วน เมื่อจบบทเรียนครูจะทำการทดสอบความรู้ และให้การชมเชยหรือรางวัลเป็นการเสริมแรง

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์

การจัดการเรียนการสอนทุกรูปแบบการสอน จะต้องมีวัตถุประสงค์ว่าจัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่ออะไร ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนแบบจิกซอร์ ดังนี้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (๒๕๔๕ : ๓๔) กล่าวว่า การสอนแบบจิกซอร์ เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเพื่อนในกลุ่ม นิยมใช้การสอนแบบนี้ในรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียนเนื้อหาวิชาจากตำราเรียน เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (๒๕๔๕ : ๑๗๗) กล่าวถึงวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ไว้ ๒ ข้อคือ

๑. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

๒. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการทางสังคม และความรับผิดชอบ

จากวัตถุประสงค์ที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่กัน และมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน

๓. องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ ดังนี้
ไสว พักขาว (๒๕๔๒ : ๑๓๕) กล่าวว่า องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ มีดังนี้

๑. การเตรียมสื่อการเรียนการสอน (Preparation of Materials) ครูสร้างใบงานให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนของกลุ่ม และสร้างแบบทดสอบย่อยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แต่ถ้ามีหนังสือเรียนอยู่แล้วก็ทำให้ง่ายขึ้นได้ โดยแบ่งเนื้อหาในแต่ละหัวข้อเรื่องที่จะสอนเพื่อทำใบงานสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ใบงานควรบอกแก่นักเรียนต้องทำอะไร เช่นให้อ่านหนังสือหน้าอะไร อ่านหัวข้ออะไร จากหนังสือหน้าไหนถึงหน้าไหน หรือให้ดูวิดีโอ หรือให้ลงมือปฏิบัติการทดลอง พร้อมกับมีคำถามให้ตอบตอนท้ายของกิจกรรมที่ทำด้วย

๒. การจัดสมาชิกของกลุ่มและของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Teams and Expert Groups) ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ (Home Group) แต่ละกลุ่มจะมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องตามใบงานของตนก่อนที่จะแยกไปตามกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups) เพื่อทำงานตามใบงานนั้นๆ เมื่อนักเรียนพร้อมที่จะทำกิจกรรม ครูแยกกลุ่มนักเรียนใหม่ตามใบงาน กิจกรรมในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มอาจแตกต่างกัน ครูพยายามกระตุ้นให้นักเรียนศึกษาหัวข้อตามใบงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นใบงานที่ครูสร้างขึ้นจึงมีความสำคัญมาก เพราะในใบงานจะนำเสนอด้วยกิจกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มอาจจะลงมือปฏิบัติการทดลอง ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับมอบหมายพร้อมกับเตรียมการนำเสนอสิ่งนั้นๆอย่างสั้นๆ เพื่อว่าเขาจะได้กลับไปสอนสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาในหัวข้อดังกล่าว

๓. การรายงานและการทดสอบย่อย (Reports and Quizzes) เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จแล้ว ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนก็จะกลับไปยังกลุ่มเดิมของตัวเอง (Home Groups) แล้วสอนเรื่องที่ตัวเองทำให้กับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม ครูกระตุ้นให้นักเรียนใช้วิธีการต่างๆ ในการนำเสนอสิ่งที่สอน นักเรียนอาจใช้วิธีการสาธิต อ่านรายงาน ใช้คอมพิวเตอร์ รูปถ่ายไดอะแกรม แผนภูมิหรือภาพวาดในการนำเสนอความคิดเห็น ครูกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มได้มีการอภิปรายและซักถามปัญหาต่างๆ โดยที่สมาชิกแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้แต่ละเรื่องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนนำเสนอ

เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้รายงานผลงานกับกลุ่มของตัวเองแล้ว ควรมีการอภิปรายร่วมกันทั้งห้องเรียนอีกครั้งหนึ่ง หรือมีการถามคำถาม และตอบคำถามในหัวข้อเรื่องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ศึกษา หลังจากนั้นครูก็ทำการทดสอบ

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (๒๕๔๕ : ๑๗๘) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอว์ มีองค์ประกอบสำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑. การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องเตรียมใบงาน ใบความรู้ สื่อการเรียนรู้อื่นๆ สำหรับผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม และสร้างแบบทดสอบย่อยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

๒. การจัดสมาชิกของกลุ่ม ผู้สอนต้องแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ เรียกว่า “กลุ่มพื้นฐาน” (Home Groups) แต่ละกลุ่มจะมีผู้เชี่ยวชาญ แต่ละเรื่องตามใบงานที่ผู้สอนสร้างขึ้น

๓. การรายงานและทดสอบย่อย เมื่อผู้เชี่ยวชาญกลับเข้ากลุ่มตัวเองและสอนเรื่องที่ตนเองได้เรียนรู้มาสอนหรือรายงานให้กับสมาชิกในกลุ่มแล้ว ควรมีการอภิปรายกันทั้งห้องเรียนอีกครั้ง หรือมีการถาม-ตอบในหัวข้อเรื่องที่เรียนรู้ หลังจากนั้นครูผู้สอนทำการทดสอบย่อยและประเมินให้คะแนน

จากที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ว้นั้น ครูผู้สอนจะต้องเตรียมสื่อต่างๆ ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอและแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ โดยแต่ละกลุ่มจะมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องตามใบงานของตนก่อนที่จะแยกไปตามกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำงานตาม ใบงานนั้นๆ แล้วจะได้นำความรู้ที่ได้กลับไปสอนสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาในหัวข้อดังกล่าว เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วประเมินผลโดยการทดสอบย่อย

๔. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ว้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ว้นมีหลายขั้นตอน ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนดังต่อไปนี้

กรมสามัญศึกษา (๒๕๔๐ : ๔๒ - ๔๓) ได้เสนอขั้นตอนในการดำเนินการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบจิกซอร์ว้น ดังนี้

๑. ครูแบ่งหัวข้อที่จะเรียนเป็นหัวข้อย่อยๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม
๒. จัดกลุ่มนักเรียนกลุ่มละประมาณ ๔ คน โดยให้สมาชิกของกลุ่มมีความสามารถคละกัน กลุ่มนี้เรียกว่า กลุ่มประจำ
๓. มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคน อ่าน/ศึกษาหัวข้อย่อยที่จัดแบ่งไว้ เช่น ในกลุ่ม A มีสมาชิกเป็นจำนวน A๑, A๒ , A๓ และ A๔

นักเรียน A๑ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๑

นักเรียน A๒ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๒

นักเรียน A๓ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๓

นักเรียน A๔ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๔

กลุ่มอื่นๆ ที่เหลือก็ดำเนินการมอบหมายรับผิดชอบในลักษณะเดียวกัน

๔. ให้นักเรียนที่อ่านหัวข้อ/หัวเรื่องเดียวกัน แยกออกมารวมกันเป็นกลุ่มชั่วคราวเพื่ออภิปราย ซักถามและทำกิจกรรมร่วมกันให้เกิดความรอบรู้ในหัวข้อเรื่องนั้นๆ กลุ่มใหม่นี้เราเรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีนี้ถ้ามีกลุ่มประจำอยู่ ๔ กลุ่ม คือ กลุ่ม A , B , C และ D

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ ๑ ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A๑ , B๑ , C๑ , และ D๑

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ ๒ ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A๒ , B๒ , C๒ , และ D๑

อย่างนี้ไปเรื่อย ๆ

๕. มอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่น

นักเรียนคนที่ ๑ อ่านคำถาม/คำสั่ง/คำชี้แจง

นักเรียนคนที่ ๒ จดบันทึกข้อมูลสำคัญที่กำหนดให้ และอธิบายว่ากลุ่ม

จะต้องทำอะไร

นักเรียนคนที่ ๓ หาคำตอบ/เหตุผล/คำอธิบาย

นักเรียนคนที่ ๔ สรุปบททวนและตรวจสอบคำตอบอีกทีหนึ่ง

เมื่อนักเรียนทำแต่ละข้อ (ประเด็น) เสร็จแล้ว ให้นักเรียนหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันครบทุกข้อ (ประเด็น)

๖. นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกตัวกลับไปยังกลุ่มประจำของตน แล้วผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม (ในข้อ๕) ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟังตามลำดับหัวข้อย่อย โดยเริ่มจากหัวข้อที่ง่ายและเป็นความรู้พื้นฐานก่อน

๗. นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ทุกหัวข้อย่อย (เป็นการสอบเดี่ยว) แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็น คะแนนของกลุ่ม

๘. กลุ่มที่ได้คะแนนรวม (หรือค่าเฉลี่ย) สูงสุด จะได้รับการยกย่อง และการชมเชย อาจเขียนติดป้ายประกาศ ไว้ที่บอร์ดของห้อง และบันทึกสถิติไว้เพื่อมอบรางวัลเป็นระยะๆ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๗ : ๑๑๔ - ๑๑๕) ได้แบ่งขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค จิกซอร์ ดังนี้

๑. ผู้สอนแบ่งหัวข้อที่จะเรียนเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม

๒. จัดกลุ่มผู้เรียนโดยให้มีความสามารถคล้ายกันภายในกลุ่ม เป็นกลุ่มบ้าน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มอ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ตนได้รับมอบหมายเท่านั้น โดยใช้เวลาตามที่ผู้สอนกำหนด

๓. ผู้เรียนที่อ่านหัวข้อย่อยเดียวกันมานั่งด้วยกัน เพื่อทำงานและกิจกรรม ซักถาม ซึ่งเรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สมาชิกทุกคนร่วมกันอภิปรายหรือทำงาน อย่างเท่าเทียมกัน โดยใช้เวลาตามที่ผู้สอนกำหนด

๔. ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลับมายังกลุ่มบ้านของตน จากนั้น ผลัดเปลี่ยนกันอภิปราย ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟัง เริ่มจากหัวข้อย่อย ๑,๒,๓ และ ๔

๕. ทำการทดสอบหัวข้อย่อย ๑- ๔ กับผู้เรียนทั้งห้อง คะแนนของสมาชิกแต่ละคน ในกลุ่มรวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับการติดประกาศ

ทิศนา ขัมมณี (๒๕๔๘ : ๒๖๖) กล่าวถึง กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบ จิกซอร์ ดังนี้

๑. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ ๔ คน และเรียก กลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (Home Group)

๒. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ ๑ ส่วน (เปรียบเทียบได้ชิ้นส่วนของภาพตัดต่อคนละ ๑ ชิ้น) และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

๓. สมาชิกในกลุ่มบ้านเรา แยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกัน ตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในสาระนั้นอย่างละเอียด และร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

๔. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลับไปสู่กลุ่มบ้านของเรา แต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่นนี้ สมาชิกทุกคนก็จะได้เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

๕. ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบ แต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับรางวัล

ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ มีดังนี้

ข้อดี

๑. ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น
๒. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน
๓. ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
๔. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง

ข้อจำกัด

๑. ผู้เรียนที่ขาดความเอาใจใส่และขาดรับผิดชอบจะส่งผลให้ผลงานกลุ่มและการเรียนรู้ ไม่ประสบความสำเร็จ

๒. เป็นวิธีการที่ผู้สอนจะต้องใช้เวลาในการเตรียมการและต้องดูแล ช่วยเหลือ เอาใจใส่ในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์นั้น ผู้สอนจะต้องเตรียมเนื้อหาและสื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเรียนรู้โดยการแบ่งกลุ่มความสามารถกัน ผู้เรียนแต่ละคนรับผิดชอบงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย นักเรียนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนในการศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ผลงานของกลุ่มสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้มีการทดสอบความรู้หลังเรียนคะแนนรายบุคคลรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนมากจะได้รับรางวัล

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์

วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์ (๒๕๕๑ : ๒๔ - ๒๕) ได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบต่อภาพ มี ๒ รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ ๑ (Jigsaw I)

การเรียนรู้แบบ Jigsaw I เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและถ่ายทอดความรู้ระหว่างกลุ่ม เป็นเทคนิคที่ใช้กันมากในรายวิชาที่ผู้เรียนต้องเรียนเนื้อหาวิชาจากตำราเรียน (เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย) ขั้นตอนกิจกรรมประกอบด้วย

๑. ครูแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกกลุ่ม
๒. จัดกลุ่มผู้เรียนให้มีความสามารถต่างกัน เรียนว่า “กลุ่มบ้าน” แล้วมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนศึกษาหัวข้อที่ต่างกัน
๓. ผู้เรียนได้รับหัวข้อเดียวกันจากแต่ละกลุ่มมานั่งด้วยกันเพื่อทำงานและศึกษาร่วมกันในหัวข้อดังกล่าว เรียกว่า “กลุ่มเชี่ยวชาญ”
๔. สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มเชี่ยวชาญ และกลับไปกลุ่มเดิมของตนผลัดกันอธิบายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษาให้เพื่อนฟังจนครบทุกหัวข้อ
๕. ครูทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาแล้วให้คะแนนรายบุคคล

รูปแบบที่ ๒ (Jigsaw ๒)

การเรียนรู้แบบ Jigsaw II เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นจากเทคนิคเดิม โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือกัน และพึ่งพากันในกลุ่มมากขึ้น กระบวนการ Jigsaw II เหมือนเดิมทุกประการ เพียงแต่ในช่วงของการประเมินผล ครูจะนำคะแนนทุกคนในกลุ่มมารวมกัน เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนรวมหรือค่าเฉลี่ยสูงสุดจะติดประกาศไว้ที่ป้ายประกาศของห้อง ผู้เรียนเข้าร่วมในวิธีการนี้จะแบ่งเป็นทีม โดยมีสมาชิกที่คละคล้ากัน เช่นเดียวกับทีมใน TGT และ STAD ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดและได้รับ “ หัวข้อสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ” ที่ต้องการศึกษาโดยละเอียด เมื่อผู้เรียนทุกคนอ่านเนื้อหาเนื้อเรื่องจบในหัวข้อเดียวกัน ของแต่ละกลุ่ม จะรวมกันอภิปรายในหัวข้อนั้นโดยใช้เวลาประมาณ ๓๐ นาทีหลังจากนั้น ผู้เชี่ยวชาญก็จะกลับมายังทีมของตนเพื่ออธิบายในส่วนที่ตนรู้ให้คนอื่น ๆ ฟัง และในที่สุดผู้เรียนทุกคนต้องตอบข้อสอบที่ออกคลุมเนื้อหาทุกหัวข้อ คะแนนที่ผู้เรียนได้มาจะใช้รวมเป็นคะแนนของทีม เช่นเดียวกับ STAD และอาจมีคะแนนพิเศษให้ผู้เรียนคนที่ทำคะแนนได้ดีเกินคาด ดังนั้นผู้เรียนทุกคนต้องศึกษาในหัวข้อของตนให้ดี เพื่อจะได้ช่วยทำให้เพื่อนในทีมทำคะแนนสอบได้ดี หัวใจสำคัญของ Jigsaw คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้เรียนคนอื่นๆ เพื่อจะได้ทำข้อสอบได้ดี

ขั้นตอนการดำเนินการสอนแบบ Jigsaw มีดังนี้

๑. ครูแบ่งหัวข้อที่จะเรียนเป็นหัวข้อย่อย ๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
๒. จัดกลุ่มนักเรียนกลุ่มละประมาณ ๔ คน โดยให้สมาชิกของกลุ่มมีความสามารถคละกัน กลุ่มนี้เรียก กลุ่มประจำ (Home Groups หรือ Original Group)
๓. มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคน อ่าน/ศึกษาหัวข้อย่อยที่จัดแบ่งให้ เช่น ในกลุ่ม A มีสมาชิก A๑, A๒, A๓, A๔
  - นักเรียน A๑ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๑
  - นักเรียน A๒ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๒
  - นักเรียน A๓ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๓
  - นักเรียน A๔ อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ ๔
 กลุ่มอื่นๆที่เหลือดำเนินการมอบหมายความรับผิดชอบในลักษณะเดียวกัน
๔. ให้นักเรียนที่อ่านหัวข้อ/หัวเรื่องเดียวกัน แยกออกมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มเชี่ยวชาญ (Expert Group หรือ Mastery Group) ในกรณีนี้ถ้ามีกลุ่มประจำอยู่ ๕ กลุ่ม คือ A, B, C, D และ E
  - กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ ๑ ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A๑, B๑, C๑, D๑ และ E๑
  - กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ ๒ ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A๒, B๒, C๒, D๒ และ E๒
 อย่างเป็นทางการนี้ไปเรื่อย ๆ
๕. มอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนในกลุ่มเชี่ยวชาญ เช่น
  - นักเรียนคนที่ ๑ อ่านคำถาม/คำสั่ง/คำชี้แจง
  - นักเรียนคนที่ ๒ จัดบันทึกข้อมูลสำคัญที่กำหนดให้ และอธิบายว่ากลุ่มจะต้องทำอะไร
  - นักเรียนคนที่ ๓ และ ๔ ทำคำตอบ/เหตุผล/คำอธิบาย
  - นักเรียนคนที่ ๕ สรุปบททวนและตรวจสอบคำตอบอีกครั้ง

๖. นักเรียนในกลุ่มเชี่ยวชาญ แยกตัวกลับไปยังกลุ่มประจำของตน แล้วผลัดกัน อธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม (ในข้อ ๕) ให้เพื่อนสมาชิกของกลุ่มฟังตามลำดับหัวข้อย่อย โดยเริ่มจากหัวข้อที่ง่ายหรือเป็นความรู้พื้นฐานก่อน

๗. นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบย่อย (Quiz) เพื่อวัดความรู้ทุกหัวข้อย่อย(เป็นการ สอบเดี่ยว) แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็น “คะแนนของกลุ่ม”

๘. กลุ่มที่ได้คะแนนรวม (ค่าเฉลี่ย) สูงสุด จะได้รับการยกย่องชมเชย อาจจะเขียนติด ประกาศไว้ที่บอร์ดของห้อง และบันทึกสถิติไว้เพื่อมอบรางวัลเป็นระยะๆ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (๒๕๔๒ : ๑ - ๒) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการเรียนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่ จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับหลักในการจัดทำแผนการสอน ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

๑. ก่อให้เกิดการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ

๒. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและการประเมินผลตลอดจนประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องจำเป็น

๓. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอน อย่างมั่นใจ

๔. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลที่เป็น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

๕. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน สามารถนำไปเสนอเป็นผลงาน ทางวิชาการได้

ณัฐฉา กิจรุ่งเรือง และคณะ (๒๕๔๕ : ๕๓) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้อ หมายถึง การ เตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด แผนการจัดการเรียนรู้มี ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) และระดับบทเรียน (Lesson Plan)

รุจิรี ภู่อาระ (๒๕๔๕ : ๑๕๙) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการ เรียนรู้เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการ เรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องสามารถตอบคำถามได้ ดังนี้

๑. ให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง
๒. จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะให้นักเรียนบรรลุผล ตามจุดประสงค์

๓. ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรม

๔. จะใช้สื่อ/อุปกรณ์อะไรจึงจะช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์

๕. ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติตามที่คาดหวังไว้

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (๒๕๔๙ : ๕๘) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา / เจตคติ / ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงสร้างที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อการปฏิบัติการสอนในวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (๒๕๔๙ : ๕๘) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้อย่างนี้

๑. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ และจิตวิทยาการศึกษา

๒. ช่วยให้ผู้สอนมีเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่ทำได้ด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

๓. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าการสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีการใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร มีการวัด และประเมินผลอย่างไร

๔. ส่งเสริมให้ผู้สอนใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีจัดการเรียนรู้ จะจัดหาและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

๕. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้

๖. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษา

๗. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

ประโยชน์ของการทำแผนการจัดการเรียนรู้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (๒๕๔๕ : ๕๓ - ๕๔) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

๑. เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

๒. เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความ ต้องการของผู้เรียน

๓. เพื่อสามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมก่อนทำการสอนจริง

๔. เพื่อให้ผู้สอนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้

๕. เพื่อให้เกิดการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้จากข้อจำกัดที่พบ

๖. เพื่อให้ผู้อื่นสอนแทนได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น

๗. เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับพิจารณาผลงานและคุณภาพในการปฏิบัติการสอน

๘. เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นวิชาชีพของครูผู้สอน (แผนจัดการเรียนรู้ เป็นลักษณะเฉพาะของวิชาชีพ)

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. ๒๕๔๙ : ๕๙)

๑. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน (ในการสอนเรื่องนั้นๆ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไร หรือด้านใด)
๒. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน และนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง (ระบубทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องทำอะไรจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผล)
๓. กำหนดสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน (จะใช้สื่อ อุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ อะไรช่วยบ้าง และจะใช้อย่างไร)
๔. กำหนดวิธีวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน (จะใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลใด เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น)
๕. ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ (ในกรณีที่มีปัญหาเมื่อมีการนำไปใช้ หรือไม่สามารรถกำหนดการจัดการเรียนรู้ตามแผนนั้นได้ก็สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้)
๖. มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่างๆ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่
๗. แปลความได้ตรงกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกัน เขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
๘. มีการบูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน
๙. มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์ใหม่ และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดรูปแบบไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด หากโรงเรียนไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้จึงเลือกแบบที่ตนเองเห็นว่า สอดคล้องต่อการนำไปใช้ ซึ่งสรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ดังนี้ (เอกกรินทร์ สีมหาศาล. ๒๕๔๕ : ๔๔๑)

๑. เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แผนนั้นๆ
๒. ตั้งชื่อแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แผนนั้นๆ
๓. กำหนดจำนวนเวลา ระดับชั้น และช่วงเวลาของหลักสูตรให้ชัดเจน
๔. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องและครอบคลุมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคที่กำหนดไว้ ลงมือเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา

๕. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ตามข้อ ๔ นำเฉพาะจุดประสงค์การเรียนรู้ หัวข้อเรื่อง และสาระการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์ปลายทางตาม ธรรมชาติวิชาของแผนนั้นๆ

๖. วิเคราะห์รายละเอียดสาระการเรียนรู้ของแผนการเรียน เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องสอน ให้ผู้เรียนเข้าใจ และเป็นมวลเนื้อหาที่สำคัญหรือจำเป็นต่อการ เรียนรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

๗. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา

๘. เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และสภาพของผู้เรียน

๙. เลือกสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น สำหรับใช้ประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผน เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์

๑๐. กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการจัดเรียนการสอน ตามธรรมชาติวิชา ตามลำดับจุดประสงค์นำทาง และควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิควิธีการสอน กระบวนการเรียนรู้ทั้งสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน เพื่อเชื่อมโยงเข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนของ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

๑๑. กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล โดยระบุเครื่องมือและวิธีการประเมินผล การเรียน ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน ตามลำดับจุดประสงค์นำทางและที่เกิดขึ้นภายหลังการเรียน การสอน ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตร

ประสิทธิภาพของผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ (Try – out) คือ นำการนำไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้วนำผลมาปรับปรุง แก้ไขและทดลองใช้จริง (Trail Run) เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. ๒๕๒๑ : ๑๔๓)

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้นั้น มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน ๒ ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_0 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_0 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ย ของคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_0 / E_0 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เช่น $๘๐ / ๘๐$ หมายความว่า เมื่อเรียนจากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัด หรืองาน ได้ผลเฉลี่ยร้อยละ ๘๐ และทำแบบทดสอบหลังเรียนร้อยละ ๘๐ โดยปกติเนื้อหาที่เป็น ความรู้ความจำ มักจะตั้งไว้ $๘๐ / ๘๐$, $๘๕ / ๘๕$ หรือ $๙๐ / ๙๐$ ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักจะต่ำกว่านี้ เช่น $๗๕ / ๗๕$

การหาประสิทธิภาพของผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (๒๕๓๗ : ๔๗๙ - ๔๘๘) ให้ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะพึงพอใจหากแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นก็จะมีคุณค่าสำหรับนำไปสอนนักเรียน

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้น คือ E_o / E_c คือประสิทธิภาพของกระบวนการ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

การกำหนดเกณฑ์ E_o / E_c ให้มีค่าเท่าใด ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความเข้าใจ

การหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สูงขึ้นต้องนำไปหาประสิทธิภาพแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ชั้น ๑ : ๑ (แบบเดี่ยว) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน ๖ - ๑๐ คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

๒. ชั้น ๑ : ๑๐ (แบบกลุ่ม) คือนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน ๖ - ๑๐ คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

๓. ชั้น ๑ : ๑๐๐ (ภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่) คือ นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปใช้กับนักเรียน ๓๐ - ๑๐๐ คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพมีหลายเกณฑ์ เช่น ๗๕/๗๕, ๘๐/๘๐, ๙๐/๙๐ จากการทดลองผลปรากฏว่า เกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับวิชาที่ให้ความรู้ความจำ คือ ๘๕ วิชาทักษะทางภาษา คือ ๘๐ (เพียรจิต พันธุ์โอภาส. ๒๕๔๑ : ๓๔)

การหาประสิทธิภาพมีขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. ทดลองกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง ทั้งกับเด็กอ่อน ปานกลาง และเก่ง นำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น ปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองนี้จะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาก

๒. ทดลองสนาม คือ ทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง นำผลการทดลองที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้ง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าไม่เกินร้อยละ ๒.๕ ก็ยอมรับ แต่ถ้าหากต่างกันมาก ต้องปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

นรินทร์ กระจ่าง (๒๕๔๒ : ๖๓ - ๘๒) ได้ทำการศึกษาผลของการเรียนร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ที่มีต่อทักษะการทำงานร่วมกันและสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบประชาธิปไตย ในรายวิชา ส ๔๐๒ สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายนต์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๕๙ คน ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ มีทักษะการทำงานร่วมกันสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ปิยะฉัตร ขาวแก้ว (๒๕๔๒ : ๕๓ - ๗๔) ได้ทำการศึกษาผลของการเรียนร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ที่มีต่อทักษะการทำงานร่วมกันและสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา ส ๓๐๖ ประเทศของเรา ๔ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสตรีราชินูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

เยาวลักษณ์ พงศธรวิวัฒน์ (๒๕๔๗ : ๓๖ - ๖๑) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย วิชา หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนกระเทียมวิทยา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน ๖๐ คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้จิกซอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

อารุณี บุญยืน (๒๕๔๗ : ๒๗ - ๕๑) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ เรื่อง ชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๔๐ คนพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ๘๓.๕๘/๘๓.๕๐ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอร์ คิดเป็นร้อยละ ๗๗ โดยสรุปว่า แผนการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนอย่างมีระบบ มีการวิเคราะห์หลักสูตร สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีกิจกรรมเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน มีสื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความก้าวหน้าทางด้านการเรียนรู้เพิ่มขึ้นด้วย

ณรงค์ สังข์มรินทร์ (๒๕๔๙ : ๓๖ - ๕๕) ได้ทำการวิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนวัดวิจิตรรังสรรค์ จังหวัดชัยนาท จำนวน ๓๐ คน เป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนวัดท่าโบสถ์ จังหวัดชัยนาท จำนวน ๓๐ คน เป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอร์ สูงกว่านักเรียน

กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค จิกซอว์ในระดับมาก

ปฐมพงษ์ บานฤทัย (๒๕๔๙ : ๘๐ – ๑๐๘) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๔๐ คน ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ ๙๓.๒๕/๙๑.๔๒ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ๘๐/๘๐ ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ ๐.๘๘๘๔ แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนสูงขึ้นร้อยละ ๘๘.๘๔ มีเจตคติด้านความรักชาติ ความภูมิใจต่อชาติและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการศึกษาเรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

กมล ขวัญคุ้ม (๒๕๕๐ : ๔๔ - ๗๖) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่อง การเมืองการปกครองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๔๒ คน ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Jigsaw) เรื่อง การเมืองการปกครองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๕.๒๐/๘๗.๐๘ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ ๐.๘๒๔๒ พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

วิภา บุญปัทม์ (๒๕๕๐ : ๓๓ – ๖๕) ได้ศึกษาค้นคว้าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอว์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๔๐ คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอว์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๕.๔๑/๘๙.๔๒ และดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ ๐.๗๕๘๙ หมายถึงนักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๙ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความพอใจต่อผลการเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิกซอว์ โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮอลิเดย์ (Holliday. ๑๙๖๖ : abstract) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปฏิสัมพันธ์ร่วมกันที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มดี ซึ่งส่งผลถึงความสัมพันธ์ทางด้านเชื้อชาติ และรักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

แมททิงลี่ , แวนซิคเคิล (Mattingly ; Vansickle. ๑๙๙๑ : abstract) ได้ทำการวิจัยการเรียนรู้แบบร่วมมือ(จิกซอว์ ๒) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา โดยได้ทำการศึกษาวิจัยกับนักเรียนระดับ ๙ จำนวน ๒ ห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มนักเรียนจำนวน ๒๓ คน ให้ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ (จิกซอว์ ๒) และสุ่มนักเรียนอีก ๒๒ คน ให้ได้รับการสอนแบบดั้งเดิม ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนแบบจิกซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สเตพกา (Stepka. ๑๙๙๙ : p.๑๐๙ - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้วิธีการเรียนแบบจิกซอว์ กับวิธีเรียนแบบบรรยายในชั้นเรียนระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยชุมชนแห่งหนึ่ง เพื่อศึกษาสิ่งที่เหมือนกันของวิธีการทั้งสองแบบ และศึกษาว่ากลุ่มใดมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่า ผลปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนแบบจิกซอว์ มีค่าคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการเรียนแบบบรรยาย การประเมินทัศนคติเป็นรายบุคคลในมติกกลุ่ม พบว่าการใช้วิธีการแบบจิกซอว์ มีทัศนคติเป็นไปในทางบวกมากกว่าการใช้วิธีการแบบบรรยาย

เฉิน (Chen. ๒๐๐๔ : ๕๗ - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบของวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของนักเรียน ในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ในวิทยาลัยแห่งหนึ่งของประเทศไต้หวัน การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ๒ แบบที่นำมาใช้กับกลุ่มทดลองคือ เทคนิคจิกซอว์และเทคนิค STAD ส่วนนักศึกษาในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีผลคะแนนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาในกลุ่มควบคุม และกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาชายในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ สามารถแสดงผลการปฏิบัติที่ดีขึ้นมากกว่ากลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาชายในกลุ่มที่ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

เวง (Wang. ๒๐๐๖ : abstract) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ เทคนิคจิกซอว์ ที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยี Chung-Hwa Institute of Technology ประเทศไต้หวัน โดยทำการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาในสาขาวิชาเอกการบริหารธุรกิจ ๗๗ คนจำนวน ๒ ชั้นเรียน ชั้นเรียนหนึ่งใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์ อีกชั้นเรียนหนึ่งซึ่งใช้วิธีการสอนแบบเดิมตามปกติทุกอย่างไป ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ผ่านการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ ปรากฏผลคะแนนจากแบบทดสอบปลายภาคในระดับที่สูงขึ้น และผลคะแนนรวมที่มากกว่านักศึกษาที่ผ่านการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบเดิมตามปกติทุกอย่างไป และพบว่า กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ มีเจตคติในด้านบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีผลต่อการนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนที่ใช้ภาษาอังกฤษในการพูด รวมทั้งยังมีเจตคติในด้านบวกต่อการเรียนรู้คำศัพท์ด้านการใช้เครื่องมือซึ่งเป็นภาษาอังกฤษมากกว่านักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบเดิมตามปกติทุกอย่างไป

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพ แพชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา โดยดำเนินการศึกษาตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมาย
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
๓. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีดำเนินการ
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล
๕. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๑ ห้องเรียน มีผู้เรียนจำนวน ๑๙ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ประกอบด้วย

๒.๑ แผนการเรียนรู้วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๒.๒ กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๒.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒.๓.๑ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ โดยจำแนกเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน ๒๐ ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน ๒๐ ข้อ แต่ละข้อมีจำนวน ๔ ตัวเลือก โดยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นชุดเดียวกันแต่สลับตัวเลือกตอบ ใช้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน

๒.๓.๒ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ

๒.๓.๓ แบบประเมินตนเองและเพื่อนในกลุ่มการทำงานเป็นทีม

๓. วิธีดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

๓.๑ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

๑. ก่อนการวิจัย ให้นักศึกษาแต่ละคนเขียนชื่อเพื่อนที่นักเรียนอยากทำงานร่วมด้วย ๓ คน ลงในกระดาษที่ครูผู้สอนแจก เพื่อทำแผนภาพสังคมมิติ ศึกษาความสัมพันธ์ของนักศึกษาในห้องเรียน ก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

๒. นักศึกษาประเมินตนเองและเพื่อนในกลุ่มเดิมก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในแบบประเมินการทำงานกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ การช่วยเหลือกลุ่ม ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น และการรับฟังความคิดเห็น โดยผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยในช่วง ๑๘-๒๐ คะแนน ถือว่า มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มดีมาก ผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยในช่วง ๑๕-๑๗ คะแนน ถือว่า มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มดี และผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยในช่วง ๑๒-๑๔ คะแนน ถือว่า มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มพอใช้ และผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยในช่วง ๙-๑๑ คะแนน ถือว่า ควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม (ดัดแปลงจาก วรณทิพา, ๒๕๓๘)

๓. นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง ความรู้เรื่องการสัมมนา จำนวน ๒๐ ข้อ ใช้เวลา ๓๐ นาที

๔. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามขั้นตอนต่อไปนี้

๔.๑ จัดทำคะแนนฐานของนักศึกษาแต่ละคน โดยเป็นคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาในการสอบกลางภาค การสอบย่อยก่อนกลางภาคที่ผ่านมา แล้วแบ่งกลุ่มนักศึกษากลุ่มละ ๕ คน แบบคละความสามารถ

๔.๒ จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเน้นกิจกรรมรูปแบบการต่อบทเรียน (Jigsaw) และการศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม (Group Investigation) โดยชี้แจงให้กลุ่มเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนการทำงาน เกณฑ์การประเมินผลงาน และให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญและวิธีการทำงานร่วมกัน

๔.๓ นำเสนอผลรายงานหน้าชั้นเรียนทั้งหมด ๓ ครั้ง ซึ่งมีการกำหนดคะแนนรวมในแต่ละครั้ง ๑๐ คะแนน หลังจากนักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียนผู้วิจัยให้คำแนะนำเพิ่มเติม และนำอภิปรายเพื่อให้นักศึกษาสรุปความรู้จากการทำกิจกรรม

๕. เมื่อสอนจบในหัวข้อต่างๆ ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบย่อยท้ายคาบ ๒๐ นาที ซึ่งแต่ละหัวข้อคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน และนำคะแนนของนักศึกษาที่ได้มาเทียบเป็นคะแนนพัฒนาการ (Improvement Points) ของแต่ละคน ซึ่งหาได้จากความแตกต่างระหว่างคะแนนฐานกับคะแนนที่นักเรียนสอบได้ในกาทดสอบย่อย (ถ้าต่ำกว่าคะแนนฐานมากกว่า ๓ คะแนน จะได้คะแนนพัฒนาการ ๐ คะแนน ถ้าต่ำกว่าคะแนนฐานตั้งแต่ ๑-๓ คะแนนจะได้คะแนนพัฒนาการ ๑๐ คะแนน ถ้าได้เท่าคะแนนฐาน ถึง มากกว่าคะแนนฐานตั้งแต่ ๑-๓ คะแนนจะได้คะแนนพัฒนาการ ๒๐ คะแนน ถ้าได้มากกว่าคะแนนฐาน ๓ คะแนนขึ้นไปจะได้คะแนนพัฒนาการ ๓๐ คะแนน) ถ้าได้คะแนนเต็มโดยไม่พิจารณาคะแนนฐาน จะได้คะแนนพัฒนาการ ๓๐ คะแนน) ส่วนคะแนนของกลุ่ม ได้จากการรวมคะแนนพัฒนาการของนักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าด้วยกันแล้วหาค่าเฉลี่ย (ดัดแปลงจาก วรณทิพา, ๒๕๓๘)

๖. สุ่มสัมภาษณ์นักศึกษาแต่ละกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับการเรียน และการทำงานกลุ่ม สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง รวม ๓ ครั้ง

๗. หลังจากผู้วิจัยสอนครบทุกหัวข้อ นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน ใช้เวลา ๒๐ นาที

๓.๒ แบบสอบถามของผู้เรียน

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน ๒ ตอน คือ

๑) ตอนที่ ๑ ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นและความกล้าแสดงออก จำนวน ๑๐ รายการ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

คะแนน ๕ หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

คะแนน ๔ หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

คะแนน ๓ หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

คะแนน ๒ หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

คะแนน ๑ หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

๒) ตอนที่ ๒ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลการศึกษาค้นคว้าที่ได้จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปทำการวิเคราะห์ดังนี้

๑. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการสอบก่อนและหลังเรียนจะพิจารณาว่าจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๖๐ ของจำนวนข้อสอบทั้งหมดมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือไม่ และวิเคราะห์ค่าความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

๒. การปฏิบัติงานกลุ่มและการนำเสนอผลงานหน้าชั้นของนักศึกษา จะพิจารณาคะแนนรวมของนักศึกษาแต่ละกลุ่มว่ามีคะแนนสูงขึ้นหรือไม่

๓. การทดสอบย่อยในแต่ละคาบเรียน ใช้คะแนนพัฒนาการของนักศึกษา แต่ละคนเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่มว่ามีคะแนนสูงขึ้นหรือไม่

๔. ด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยอ่านข้อความที่บันทึกไว้แล้วจัดกลุ่มคำตอบ

๕. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยหาคะแนนเฉลี่ยรวมของนักศึกษาทุกคนในแต่ละด้าน แล้วนำคะแนนที่ได้มาพิจารณาในแต่ละด้านว่ามีคะแนนสูงขึ้นหรือไม่

๖. ข้อมูลการเลือกเพื่อน ๓ คน เพื่อทำงานด้วยทั้งก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือ นำมาเขียนแผนภาพสังคมมิติ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียนก่อนและหลังการเรียนแบบร่วมมือ

๕. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีการใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๖.๑ สถิติพื้นฐาน

๖.๑.๑ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.

๒๕๓๘ : ๗๙)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

๖.๑.๒ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร

(ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. ๒๕๓๘ : ๗๙)

$$\text{สูตร} \quad S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
 $N-1$ แทน จำนวนนักศึกษาตัวแปรอิสระ

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษาค้นคว้าในพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพ แพชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช ๒๕๖๓ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

๑. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
๒. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. สัญลักษณ์ที่ใช้การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน คะแนนเต็ม
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t – Distribution
$\sum D$	แทน ผลรวมของความแตกต่างรายคู่ระหว่างคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลัง โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑
$\sum D^2$	แทน ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่างรายคู่ระหว่างคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ E_1 แทน คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (คะแนนใบงาน)
E_2	แทน คะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน)
R	แทน อันดับของค่าเฉลี่ย

๒. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน และค่าดัชนีประสิทธิผล รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๒.๒ การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชา เทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

๓.๑ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับชั้น ปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา จำนวน ๑๙ คน ด้วยการจัดกิจกรรมโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย นำคะแนนมาวิเคราะห์ ผล โดยใช้สถิติ คือ t - test for Dependent Samples ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษา ยะลา จำนวน ๑๙ คน

การทดสอบ	N	k	$\bar{X}$	S	t
ก่อนเรียน	๒๐	๑๐	๓.๕๐	๐.๕๘	
หลังเรียน	๒๐	๑๐	๘.๐๐	๐.๘๒	๑๕.๕๙*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ [$t_{(๐.๐๕, ๑๐)} = ๒.๓๕$]

จากตารางที่ ๒ ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ ๓.๕๐ และค่าเฉลี่ย คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ ๘.๐๐ จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนสูงขึ้นหลังจากเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t - test โดยค่า $t = ๑๕.๕๙$ แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ การเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓.๒ การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนา วิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา จำนวน ๑๙ คน โดยนำผลการประเมินที่ได้ นำมาวิเคราะห์ผล ดังนี้

ตารางที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบ ร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	$S.D.$	R	ระดับความ พึงพอใจ
๑. มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	๔.๕๐	.๕๘	๒	มากที่สุด
๒. เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจน	๔.๗๕	.๕๐	๑	มากที่สุด
๓. เนื้อหาเรียงลำดับได้เหมาะสมสัมพันธ์กัน	๔.๒๕	.๕๐	๓	มาก
รวม	๔.๕๒	.๕๓		มากที่สุด

จากตารางที่ ๒ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชา สัมมนา วิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ เนื้อหาที่มีความถูกต้องชัดเจน ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ เนื้อหาเรียงลำดับได้เหมาะสมสัมพันธ์กัน ($\bar{X} = 4.25$)

ตารางที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ด้านความรับผิดชอบ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	R	ระดับความพึงพอใจ
๑. ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.75	.50	๑	มากที่สุด
๒. ส่งงานตรงเวลา	4.00	.82	๔	มาก
๓. กระตือรือร้นในการเรียน	4.50	.58	๒	มากที่สุด
๔. ทำงานอย่างมีระบบ ละเอียด รอบคอบ	4.25	.50	๓	มาก
รวม	4.38	.60		มาก

จากตารางที่ ๓ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ กระตือรือร้นในการเรียน ($\bar{X} = 4.50$) และอันดับสาม คือ ทำงานอย่างมีระบบ ละเอียด รอบคอบ ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ ($\bar{X} = 4.00$) คือ การส่งงานตรงเวลา

ตารางที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ด้านความสามัคคี

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	R	ระดับความพึงพอใจ
๑. การรับบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่ม	4.75	.50	๑	มากที่สุด
๒. การช่วยเหลือกลุ่ม	3.25	.96	๓	มาก
๓. การวางแผน การทำงานเป็นทีม	4.50	.58	๒	มากที่สุด
รวม	4.55	.68		มากที่สุด

จากตารางที่ ๔ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชา สัมมนา วิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ การรับบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่ม ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ การวางแผน การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ การช่วยเหลือกลุ่ม ($\bar{X} = 3.25$)

ตารางที่ ๕ ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย ด้านการแสดงความคิดเห็นและความกล้าแสดงออก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	R	ระดับความพึงพอใจ
๑. การใช้ภาษาในการสื่อสาร	๔.๒๕	.๕๘	๓	มาก
๒. ความเชื่อมั่นในตนเอง	๔.๕๐	.๕๐	๒	มากที่สุด
๓. การแสดงความคิดเห็น	๔.๗๕	.๕๐	๑	มากที่สุด
รวม	๔.๕๐	.๕๓		มากที่สุด

จากตารางที่ ๕ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย ด้านการแสดงความคิดเห็นและความกล้าแสดงออก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๐$) เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ การแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = ๔.๗๕$) รองลงมา คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = ๔.๕๐$) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ การใช้ภาษาในการสื่อสาร ($\bar{X} = ๔.๒๕$)

ตารางที่ ๖ ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รวมทุกด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	R	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา	๔.๕๕	.๖๘	๑	มากที่สุด
ด้านความรับผิดชอบ	๔.๕๐	.๖๔	๓	มากที่สุด
ด้านความสามัคคี	๔.๓๘	.๖๐	๔	มาก
การแสดงความคิดเห็นและความกล้าแสดงออก	๔.๕๒	.๖๓	๒	มากที่สุด
รวม	๔.๔๗	.๕๘		มาก

จากตารางที่ ๖ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๗$) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = ๔.๕๕$) รองลงมา คือ ด้านการแสดงความคิดเห็นและความกล้าแสดงออก ($\bar{X} = ๔.๕๒$) และอันดับสาม คือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๔.๕๐$) ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ ด้านความสามัคคี ($\bar{X} = ๔.๓๘$)

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษา ระดับชั้นปวส.๒ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

๑. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
๔. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า
๕. อภิปรายผล
๖. ข้อเสนอแนะ

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑.๑ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ

๑.๒ เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ให้ได้เกณฑ์ ๘๐/๘๐

๑.๓ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ รายวิชา สัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๒. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๒.๒ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๑ ห้องเรียน มีผู้เรียนจำนวน ๑๙ คน

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ประกอบด้วย

๓.๑ แผนการเรียนรู้วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๓.๒ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๓.๑ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ โดยจำแนกเป็น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน ๒๐ ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน ๒๐ ข้อ แต่ละข้อมีจำนวน ๔ ตัวเลือก โดยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นชุดเดียวกันแต่สลับตัวเลือกตอบ ใช้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน

๓.๓.๒ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ

๓.๓.๓ แบบประเมินตนเองและเพื่อนในกลุ่มการทำงานเป็นทีม

๔. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

๔.๑ การหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ และค่าดัชนีประสิทธิผล วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ระดับชั้น ปวส.๒ สาขาวิชาเทคโนโลยีแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๙ คน ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ หลังจากผู้เรียนใช้เอกสารประกอบการเรียนแล้วได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน หลังเรียน และคะแนนจาก ใบงาน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แล้วนำมาวิเคราะห์ผล พบว่า

รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการในการเรียนรู้ ร้อยละ ๘๐.๐๐ และมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้หรือประสิทธิภาพของบทเรียนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ร้อยละ ๘๑.๖๗ แสดงว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐.๐๐/๘๑.๖๗ และค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ ๐.๖๕๖๓ แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๕.๖๓

๔.๒ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียน ระดับชั้น ปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา จำนวน ๑๙ คน ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชันและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ นำคะแนนมาวิเคราะห์ผล โดยใช้สถิติ คือ t - test for Dependent Samples พบว่า

ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ ๓.๕๐ และค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ ๘.๐๐ จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนสูงขึ้นหลังจากเรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑

เมื่อเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t - test โดยค่า $t = ๑๕.๕๙$ แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๓ การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา จำนวน ๑๙ คน โดยนำผลการประเมินที่ได้ นำมาวิเคราะห์ผล พบว่า

ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา รองลงมา คือ การแสดงความคิดเห็นและความกล้าแสดงออก และอันดับสาม คือ ความรับผิดชอบ ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ ความสามัคคี

๕. อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

๕.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับชั้นปวส.๒/๑ สาขาวิชาเทคโนโลยีแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ที่เรียนวิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ได้ออกแบบตามขั้นตอนทางวิชาการ เนื้อหาตรงตามหลักสูตร มีกิจกรรมที่เป็นใบงานให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นการเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ส่งผลให้เกิดความรู้เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น

๕.๒ ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ พบว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับสูงสุด คือ ด้านเนื้อหา รองลงมา คือ การแสดงความคิดเห็นและความกล้าแสดงออก และอันดับสาม คือ ความรับผิดชอบ ส่วนค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีอันดับต่ำสุด คือ ความสามัคคี

ที่เป็นเช่นนี้เพราะรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ วิชาสัมมนาวิชาชีพแพชชั่นและเครื่องแต่งกาย รหัสวิชา ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดวางเนื้อหาอย่างสัมพันธ์กันในแต่ละหัวข้อ และมีความถูกต้องชัดเจน ใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีกระตือรือร้นในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย เกิดทักษะการทำงานเป็นทีมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีความสุขกับการเรียน

๖. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะการร่วมมือในการช่วยกันทำงานจนงานสำเร็จ โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนดังนี้

๑. ผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ชัดเจนก่อนให้นักศึกษาลงมือทำ เพื่อให้นักศึกษาจะได้วางแผนการทำงานในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ผู้สอนควรควบคุมการจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในเวลาที่กำหนด
๓. ผู้สอนควรกระตุ้นให้นักศึกษา ศึกษาค้นคว้าเนื้อหามาก่อนล่วงหน้า เพื่อที่จะทำความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนในห้องได้ง่ายขึ้น

บรรณานุกรม

ดาวคลี่ ศิริวาลัย. ๒๕๕๓. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนจากการ
ประยุกต์ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

แพรวพรรณ พุกษ์ศรีรัตน์. ๒๕๔๔. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ศึกษาความร่วมมือ
ใน การทำงานและสภาพแวดล้อมในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่สอนด้วยการเรียน
แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรรณทิพา รอดแรงคำ. ๒๕๓๘. การเรียนแบบร่วมมือ. สารการศึกษา. กองทุน
ศาสตราจารย์ ดร.อุบล เรียงสุวรรณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวิมล เขี้ยวแก้ว สุเทพ สันติวรานนท์ และอุสมาน สารี. ๒๕๔๒. ผลของการเรียนแบบร่วมมือ
ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ๕ (๑)
: ๗๖-๘๓.

ภาคผนวก

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

รายวิชา .สัมมนาวิชาชีพแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย... รหัสวิชา.. ๓๐๔๐๑ - ๑๐๐๑.....

ตอนที่ ๑ ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว กากบาทลงในกระดาษคำตอบ

<p>๑. การประชุมสัมมนามีความสำคัญคือ</p> <p>ก. เพื่อให้ทุกคนทราบวัตถุประสงค์</p> <p>ข. เพื่อช่วยแก้ปัญหาและเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>ค. เพื่อเปลี่ยนความคิดและข้อเท็จจริง</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>๒. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของการจัดประชุมสัมมนา</p> <p>ก. การนัดรวมกันเพื่อแข่งขันทำงาน</p> <p>ข. การระดมความคิดจากผู้เข้าร่วมประชุม</p> <p>อย่างรอบคอบ</p> <p>ค. การปรึกษาหารือให้เกิดความเข้าใจตรงกัน</p> <p>ง. การแจ้งข่าวสารให้ทราบโดยทั่วกัน</p> <p>๓. ข้อใดคือกิจกรรมอันดับแรกของจุดมุ่งหมายในการจัดประชุมสัมมนา</p> <p>ก. อบรม</p> <p>ข. ฝึกฝน</p> <p>ค. ชี้แจง</p> <p>ง. แนะนำ</p> <p>๔. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ประโยชน์ของการจัดประชุมสัมมนา</p> <p>ก. เพื่อพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น</p> <p>ข. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน</p> <p>ค. เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p> <p>ง. เพื่อให้สมาชิกมาอยู่ร่วมกัน</p> <p>๕. องค์ประกอบของการจัดประชุมสัมมนาที่สำคัญจะต้องพิจารณาในการจัดประชุมสัมมนาข้อใด</p> <p>ก. บุคคลและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดสัมมนา</p> <p>ข. โครงการจัดประชุมสัมมนาและรายละเอียดทั้งหมดของโครงการจัดประชุมสัมมนาตลอดจนแผนงานและขั้นตอนในการดำเนินการสัมมนา</p> <p>ค. ลักษณะหรือรูปแบบของการจัดประชุมสัมมนา นั้นๆ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>๖. การจัดประชุมสัมมนามีองค์ประกอบ</p> <p>ก. ๒ องค์ประกอบ</p> <p>ข. ๓ องค์ประกอบ</p> <p>ค. ๔ องค์ประกอบ</p> <p>ง. ๕ องค์ประกอบ</p> <p>๗. ข้อใด ไม่ใช่ องค์ประกอบของการประชุมสัมมนา</p> <p>ก. องค์ประกอบด้านสถานที่</p> <p>ข. องค์ประกอบด้านเวลา</p> <p>ค. องค์ประกอบด้านเนื้อหา</p> <p>ง. องค์ประกอบด้านการวางแผน</p> <p>๘. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของการจัดการประชุมสัมมนา</p> <p>ก. สร้างเจตคติที่ดีต่อปัญหา</p> <p>ข. เพื่อพบปะสังสรรค์ปรับทุกข์</p> <p>ค. เพื่อฝึกฝน อบรม ให้คำปรึกษา</p> <p>ง. เพื่อปรับความเข้าใจสำหรับคนที่ทะเลาะกัน</p> <p>๙. หลักการและเหตุผลในการจัดการประชุมสัมมนา พิจารณาจากข้อใด</p> <p>ก. ความสำคัญที่ต้องจัดประชุมขึ้น</p> <p>ข. ผลสำรวจความต้องการ</p> <p>ค. ปัญหาและความจำเป็นในการจัดทำ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>๑๐. ในการกำหนดชื่อโครงการหรือหัวข้อในการประชุมสัมมนาต้องสอดคล้องกับข้อใด</p> <p>ก. หลักการและเหตุผล</p> <p>ข. วัตถุประสงค์</p> <p>ค. ประโยชน์</p> <p>ง. อะไรก็ได้ตามใจชอบ</p> <p>๑๑. เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงานและถ่ายทอดความรู้ข่าวสารต่างๆ</p> <p>ก. วัตถุประสงค์ของการประชุมสัมมนา</p> <p>ข. ความสำคัญของการประชุมสัมมนา</p> <p>ค. ประโยชน์ของการประชุมสัมมนา</p> <p>ง. เป้าหมายของการประชุมสัมมนา</p>
--	--

<p>๑๒. เพื่อระดมความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร และประสบการณ์ คือข้อใด</p> <p>ก. วัตถุประสงค์ของการประชุมสัมมนา</p> <p>ข. ความสำคัญของการประชุมสัมมนา</p> <p>ค. ประโยชน์ของการประชุมสัมมนา</p> <p>ง. เป้าหมายของการประชุมสัมมนา</p> <p>๑๓. ผู้จัดการประชุมสัมมนา ผู้เข้าร่วมสัมมนา วิทยากร คือองค์ประกอบด้านใด</p> <p>ก. องค์ประกอบด้านสถานที่</p> <p>ข. องค์ประกอบด้านเวลา</p> <p>ค. องค์ประกอบด้านเนื้อหา</p> <p>ง. องค์ประกอบด้านบุคลากร</p> <p>๑๔. มีหัวข้อการประชุมสัมมนา วัตถุประสงค์ กำหนด การประชุม คือองค์ประกอบด้านใด</p> <p>ก. องค์ประกอบด้านสถานที่</p> <p>ข. องค์ประกอบด้านเวลา</p> <p>ค. องค์ประกอบด้านเนื้อหา</p> <p>ง. องค์ประกอบด้านบุคลากร</p> <p>๑๕. การประชุมมีกี่ประเภท</p> <p>ก. ๓ ประเภท</p> <p>ข. ๔ ประเภท</p> <p>ค. ๕ ประเภท</p> <p>ง. ๖ ประเภท</p> <p>๑๖. การชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ คำสั่ง เป็นการประชุมประเภทใด</p> <p>ก. การประชุมเพื่อแจ้งให้ทราบ</p> <p>ข. การประชุมระดมความคิดเห็น</p> <p>ค. การประชุมสัมมนา</p> <p>ง. การประชุมเชิงปฏิบัติการ</p> <p>๑๗. การประชุมที่มีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา คือข้อใด</p> <p>ก. การประชุมเพื่อแจ้งให้ทราบ</p> <p>ข. การประชุมระดมความคิดเห็น</p> <p>ค. การประชุมสัมมนา</p> <p>ง. การประชุมเชิงปฏิบัติการ</p>	<p>๑๘. โครงการฝึกอบรมอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น การออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้ามุสลิม สู่สากล คือข้อใด</p> <p>ก. การประชุมเพื่อแจ้งให้ทราบ</p> <p>ข. การประชุมระดมความคิดเห็น</p> <p>ค. การประชุมสัมมนา</p> <p>ง. การประชุมเชิงปฏิบัติการ</p> <p>๑๙. ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบของข้อเสนอโครงการ</p> <p>ก. ชื่อโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ</p> <p>ข. ชื่อโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ งบประมาณ</p> <p>ค. หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ งบประมาณ ผลที่คาดว่าจะได้รับ</p> <p>ง. หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ การอนุมัติ การสรุปความ</p> <p>๒๐. บุคคลที่ทำหน้าที่บรรยาย อภิปรายหรือถ่ายทอด ความรู้ประสบการณ์ โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ให้แก่ ผู้เข้าร่วมสัมมนาด้วยความจริงใจ และมุ่งหวังให้ผู้เข้า สัมมนาได้รับความรู้</p> <p>ก. ผู้อำนวยการ</p> <p>ข. ครูผู้สอน</p> <p>ค. วิทยากร</p> <p>ง. คณาจารย์</p>
---	---

ภาคผนวก

ภาพประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประมวลภาพ
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางแวไม่ซาเราะ ระหม.
วันเดือนปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ 2524
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41 หมู่ที่1 ต.ปะกาฮะรัง อ.เมือง จ.ปัตตานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
ประวัติการศึกษา	

พ.ศ. 2546 ปริญญาตรี คศ.บ. ผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล .

ผลงานทางวิชาการ/ผลงานการศึกษาวิจัย

-

แหล่งเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน

www.yvc.ac.th